

BUAB

Avrupa Birliği Uygulama ve
Araştırma Merkezi

BÜAB AVRUPA BİRLİĞİ BÜLTENİ

Sayı: 135 30 Ocak-5 Şubat 2023

Derleyenler: Prof. Dr. Armağan GÖZKAMAN, Arş. Gör. Melek Özlem AYAS, Arş. Gör. Hakan DURLU, Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

1. AB'DEN NİJERYA GENEL SEÇİMLERİNE DESTEK

Avrupa Dış Eylem Servisi, Nijerya'da gerçekleştirilecek 2023 parlamento seçimleri için Seçim Gözlem Misyonu başlattı. Misyon ile ilgili açıklamada bulunan Avrupa Parlamentosu üyesi Barry Andrews, AB'nin 1999'dan bu yana Nijerya özelinde 6 gözlem misyonunu başarıyla gerçekleştirdiğini ve yeni misyonun genel seçimlerin barışlıl olmasını ve güvenliğin sağlanmasına katkıda bulunacağını belirtti. Barry Andrews ayrıca misyonun Nijerya hükümetinin daveti üzerine başlatıldığını sözlerine ekledi.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 30 Ocak 2023

European External Action Service, (30.01.2023) "Chief Observer Barry Andrews launches the European Union Election Observation Mission to Nigeria 2023 and encourages cooperation for peaceful elections". Erişim adresi: https://www.eeas.europa.eu/eom-nigeria-2023/chief-observer-barry-andrews-launches-european-union-election-observation-mission_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

2. AB'DEN MYANMAR AÇIKLAMASI

AB Dışışleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Myanmar'da gerçekteşen askeri darbe ve güncel gelişmelere ilişkin açıklamada bulundu. 8 Kasım 2020 genel seçimlerinde halkın iradesini yok sayarak, ülkenin demokratik olarak seçiliş hükümetini yönelik gerçekleştirilen bu askeri darbenin insani ve siyasi krizleri tetiklediğine dikkat çeken Yüksek Temsilci, askeri rejimin sebep olduğu şiddetin devam ettiğini belirtti. Yüksek Temsilci ayrıca Myanmar'da 17 milyon kişinin insani yardımlara muhtaç olduğunu, 1,2 milyon kişinin ise yerinden edildiğini sözlerine ekledi.

AB Zirvesi, 31 Ocak 2023

Council of the EU, (31.01.2023) “Myanmar: Statement by the High Representative on behalf of the European Union on the 2nd anniversary of the military take-over”. Erişim adresi: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/01/31/myanmar-statement-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-european-union-on-the-2nd-anniversary-of-the-military-take-over/>

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

3. AB'DEN BANGLADEŞ'E MALİ DESTEK

Avrupa Komisyonu, Myanmar'da gerçekleşen darbe sonrası ortaya çıkan mülteci ve insani krizden etkilenen devletlere mali destek vermeye karar verdi. Yardım ile ilgili yapılan açıklama kapsamında Rohingya mültecilere ev sahipliği yapan Bangladeş'e 43 milyon avroluk bir mali destek sağlanacağı belirtildi. Açıklamada ayrıca 2020'de gerçekleşen askeri darbe sonrasında 17,7 milyon kişinin yardıma insani yardıma ihtiyaç duyduğuna ve Müslüman Arakanlı mültecilerin ise 5 kötü yaşam koşullarına sahip olduğuna yer verildi.

Avrupa Komisyonu, 1 Şubat 2023

European Commission, (01.02.2023), “Humanitarian aid: EU releases over €43 million for Myanmar and Bangladesh”. Erişim adresi: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_23_372

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

4. AB'DEN KAZAKİSTAN AÇIKLAMASI

AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Kazakistan-AB diplomatik ilişkilerinin kurulmasının 30. yıl dönümü vesilesi ile Kazakistan Dışişleri Bakanı Mukhtar Tileuberdi ile bir araya geldi. AB ve Kazakistan diplomatik ilişkilerinin 1995'te imzalanan Ortaklık ve İş Birliği Anlaşması ile başladığını ifade eden Yüksek Temsilci, ekonomi, ticaret, havacılık, eğitim ve araştırma, sivil toplum ve insan hakları gibi alanlarında dâhil olduğu 29 farklı alanda iş birliği ve ortaklığın devam ettiğini belirtti. Yüksek Temsilci ayrıca AB'nin, Kazakistan ile ilişkilerini karşılıklı yarar kapsamında ve bölgesel istikrar ve refahı odağı olarak derinleştirmeye kararlı olduğunu sözlerine ekledi.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 2 Şubat 2023

European External Action Service, (02.02.2023) “Kazakhstan – EU: Joint statement by Deputy Prime Minister – Minister of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan Mukhtar Tileuberdi and the HR/VP Josep Borrell on the 30th anniversary of the establishment of diplomatic relations”. Erişim adresi: <https://www.eeas.europa.eu/eeas/kazakhstan-%E2%80%93-eu-joint-statement-deputy-prime-minister-%E2%80%93-minister-foreign-affairs-republic-en>

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

5. RUSYA, TAVAN FİYATA UYUM SAĞLAYAN ÜLKELERE PETROL SATIŞINI YASAKLADI

Rusya Federasyonu, son zamanlarda Avrupa Birliği (AB) ve G7 ülkeleri tarafından Rus petrolüne karşı tavan fiyat uygulamasını destekleyen devlet ve kuruluşlara petrol satışını yasakladı. Söz konusu yasak, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'den alınacak özel izinler müstesna olmak üzere beş aylık bir süre boyunca geçerli olacak. Buna binaen Rusya, petrol ihracatı için yeni müşteriler arayacağını açıkladı.

Ukrayna'daki Rus işgalinin ardından Batı'nın Rusya'ya karşı uyguladığı yaptırımlar sonucunda birçok ülke Rus petrolünü ithal etmekten kaçındı. Bu durum Rusya'nın petrol ihracatına ciddi bir darbe vurdu. Ancak Batı'nın aldığı sert önlemlere rağmen dünyanın en büyük ikinci petrol ihracatçısı olan Rusya'dan hâlâ çok sayıda devlet ve devlet dışı aktör petrol ithal etmeyi sürdürüyor.

Caspian News, 2 Şubat 2023

Caspian News, (02.02.2023) "Russia Enforces Ban on Oil Sales to Countries Complying with Price Cap". Erişim Adresi: <https://caspiannews.com/news-detail/russia-enforces-ban-on-oil-sales-to-countries-complying-with-price-cap-2023-2-2-56/>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

6. AVRUPA İSTATİSTİK OFİSİ KONUT MALİYETİ VERİLERİNİ AÇIKLADI

Avrupa İstatistik Ofisi, Avrupa Birliği'nin 2021 yılına ait konut maliyeti verilerini açıkladı. Ofisin verilerine göre 2021 yılında Avrupa Birliği'nin şehirde yaşayan nüfusunun yüzde 10,4'ü yükselen konut maliyetlerinden etkilenirken; bu oran kırsal kesimde yüzde 6,2 ile sınırlı kaldı. Bulgaristan, Romanya, Hırvatistan, Litvanya ve Letonya hariç tüm üye ülkelerde konut maliyetleri şehirlerde kırsal alanlara oranla daha yüksek olurken; en büyük yük ise yüzde 32,4 ile Yunanistan'da gözlemlendi.

Avrupa İstatistik Ofisi, 2 Şubat 2023

Eurostat, (02.02.2023) "Housing cost overburden more prevalent in cities". Erişim adresi: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20230202-1>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

7. AB'NİN 9 ÜYESİNDEN "DÜŞÜK KARBONLU HİDROJEN" ATAĞI

Aralarında Çek Cumhuriyeti, Fransa ve Polonya'nın da yer aldığı dokuz AB üye devleti, Birliğin yenilenebilir enerji hedeflerinin "nükleer enerjiden üretilen hidrojeni" de içerecek şekilde yeniden düzenlenmesi çağrısında bulundu. Avrupa Komisyonuna sunulan çağrı mektubunda "yenilenebilir ve düşük karbonlu hidrojen için eşit teşvikler oluşturulacağı" taahhüt ediliyor. Mektupta dikkat çeken bir diğer ifade de AB'deki mevcut yenilenebilir hedeflerin "[ulusal] hidrojen ekonomilerinin gelişme hızını sınırlama" endişesiyle ilgili.

Avrupa Birliği'nde konuyla ilgili bir uzlaşa sağlandığını söylemek mümkün değil. Aralarında Almanya, Danimarka, Avusturya ve Lüksemburg'un da bulunduğu en az dokuz

AB ülkesinin bu fikre karşı olduğu belirtiliyor. Bu devletlere göre söz konusu hedefler yalnızca rüzgâr ve güneş gibi yenilenebilir kaynakları içermeli.

AB’de yenilenebilir enerji üretim hızına yön verecek olan yasal düzenlemeyle ilgili görüşmeler kısa süre içinde başlayacak. Ancak, Avrupa Parlamentosu Başmüzakerecisi - Komisyonun yenilenebilir hidrojeni net bir şekilde tanımlayan kuralları henüz yayımlamamış olması nedeniyle- bu görüşmelerin ertelenmesini istiyor.

AB kurumlarında yenilenebilir enerjiyle ilgili yasal düzenlemenin önümüzdeki birkaç ay içinde onaylanmasına ilişkin genel bir istek mevcut. Ancak bunun için -yenilenebilir kaynaklardan elde edilecek enerjinin oranı da dâhil olmak üzere- çeşitli anlaşmazlıkların aşılması gerekiyor.

Reuters, 3 Şubat 2023

Kate Abnett, (03.02.2023) “France leads push for EU to boost nuclear-produced hydrogen”, Reuters. Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/business/energy/france-leads-push-eu-boost-nuclear-produced-hydrogen-2023-02-03/>

Derleyen: Prof. Dr. Armağan GÖZKAMAN

8. AB, AZERBAIJAN VE DİĞER ORTAK ÜLKELER, ENERJİ GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMAK İÇİN ÇALIŞIYOR

Avrupa Komisyonunun Enerjiden Sorumlu Üyesi Kadri Simson, Bakü’de düzenlenen 9. Güney Gaz Koridoru Danışma Konseyi Bakanlar Toplantısı ve 1. Yeşil Enerji Danışma Konseyi Bakanlar Toplantısı’nda konuştu. Simson’ın beyanatına göre Avrupa Birliği (AB), Azerbaycan ve diğer ortak ülkeler, enerji güvenliği ve piyasa istikrarını sağlamak için çalışıyor.

Azerbaycan, 31 Aralık 2020’de TAP inşaatının tamamlanmasıyla Güney Gaz Koridoru üzerinden Avrupa’ya ticarî gaz arzına başlamıştı. Güney Gaz Koridoru, Hazar ve Orta Doğu bölgelerinden Avrupa’ya doğal gaz tedarik edilmesi için Avrupa Komisyonunun başlattığı bir girişimdir. Azerbaycan’dan Avrupa’ya uzanan koridor; Güney Kafkasya Boru Hattı, TANAP ve TAP’tan oluşuyor. Bu bağlamda Azerbaycan, 2023’te Avrupa’ya gaz arzını 11 milyar metreküpe çıkarmayı planlıyor.

Azernews, 3 Şubat 2023

Azernews, (03.02.2023) “EU, Azerbaijan & partner countries working to ensure energy security - European Commissioner for Energy”. Erişim Adresi: <https://www.azernews.az/region/205896.html>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

9. “UKRAYNA’NIN GELECEĞİ AVRUPA BİRLİĞİ’NDE”

Avrupa Birliği ile Ukrayna arasında 3 Şubat 2023’te düzenlenen zirvede Ukrayna’nın Birliğe katılım sürecindeki “önemli çabalarından” duyulan memnuniyet dile getirildi.

Ukrayna Cumhurbaşkanı Volodimir Zelenski, zirvede yaptığı konuşmada, ülkesinin AB üyeliği yolunda “tek bir gün bile kaybetmeyeceğine” dair taahhütte bulundu.

Zirvede Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, Avrupa Birliği Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell ve Avrupa Birliği Zirvesi Başkanı Charles Michel ile birlikte yaklaşık 15 Komisyon üyesinin de yer alması dikkat çekti. Ukrayna'nın geleceğinin AB'de olduğunu vurgulayan Michel, “Ukrayna Avrupa Birliği’dir, Avrupa Birliği Ukrayna’dır” ifadelerini kullandı.

Bununla birlikte, “tarihi zirvede” Kiev'in Avrupa Birliği'ne katılım sürecini hızlandırma taleplerine olumlu yanıt gelmedi. Zelensky, resmi üyelik müzakerelerinin 2023'te başlaması gerektiğini düşünüyor -zirvede bu görüşünü tekrar ifade etme fırsatını buldu. AB yetkilileri, Ukrayna'ya kesin tarih vermek yerine yolsuzluğa karşı mücadelesini hızlandırması, yargı bağımsızlığın sağlanması ve ekonomik reformlara yönelmesini önerdi. Ukrayna'nın Avrupa Birliği'ne ihracat koşullarının iyileştirilmesi de zirvede üzerinde durulan konular arasında yer aldı.

Euronews, 3 Şubat 2023

France 24, 3 Şubat 2023

Euronews, (03.02.2023) “Sommet Union Européenne - Ukraine: un évènement crucial pour l'avenir européen de l'Ukraine”. Erişim Adresi: <https://fr.euronews.com/2023/02/03/sommet-union-europeenne-ukraine-un-evenement-crucial-pour-lavenir-europeen-de-lukraine>

France 24, (03.02.2023) “L'Ukraine ne perdra "pas un seul jour" pour avancer vers l'adhésion à l'UE, dit Zelensky”. Erişim Adresi: <https://www.france24.com/fr/europe/20230203-en-direct-kiev-accueille-un-sommet-avec-l-ue-en-pleine-offensive-russe>

Derleyen: Prof. Dr. Armağan GÖZKAMAN

10. LİBYA’NIN AB BÜYÜKELÇİSİ, GÖÇ POLİTİKALARI İÇİN BRÜKSEL’DE

Libya'nın Avrupa Birliği (AB) Büyükelçisi Celal El-Aşi, Brüksel'deki Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezinin (ICMPD) Misyon Başkanı Ralph Genetzke ile görüştü. Görüşmenin gündeminde göç politikaları ve merkezin Libya'ya sağladığı uzmanlık hizmeti vardı.

Büyükelçi El-Aşi ayrıca Malta'nın AB Daimi Temsilcisi Marlene Bonnici ile de bir araya geldi. İki temsilci, Libya ile Malta arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesinin yanı sıra hem Libya'yı hem de AB'yi ilgilendiren ortak konularda görüş alışverişinde bulundu.

The Libya Observer, 4 Şubat 2023

The Libya Observer, (04.02.2023) “Libya's ambassador to EU discusses with ICMPD migration policies”. Erişim Adresi: <https://libyaobserver.ly/inbrief/libyas-ambassador-eu-discusses-icmpd-migration-policies>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

11. FRANSA’NIN FAS BÜYÜKELÇİSİ: “AP KARARINDAN SORUMLU DEĞİLİZ”

Avrupa Parlamentosu 19 Ocak 2023’te Fas makamlarını “ifade özgürlüğüne ve medya özgürlüğüne saygı göstermeye” ve “tüm gazetecilere yönelik tacize” son vermeye çağırın bir kararı kabul etti. Kararda ayrıca Aralık ayından bu yana Avrupa Parlamentosunu sarsan yolsuzluk skandalında Fas yetkililerin de rolü olduğuna dair iddiadan da bahsediliyor. Rabat’taki yaygın görüş, söz konusu kararın Fransız hükûmeti etkisiyle hazırlandığı yönünde. Bu durum Rabat ile Paris arasındaki ilişkileri olumsuz etkiledi. Paris’ten yapılan açıklamalarda ise, düzenli bir şekilde, Fas ile Fransa arasında herhangi bir kriz olmadığı belirtiliyor.

Konuyla ilgili en son beyan, Fransa’nın Fas Büyükelçisi Christophe Lecourtier’den geldi. Büyükelçi, Avrupa Parlamentosu’nun Fas’ta basın özgürlüğüne yönelik kısıtlamaları kınayan kararıyla ilgili olarak “Bizler Fransız makamlarının kararlarından sorumluyuz, Avrupa Parlamentosu bizim yetkimizden uzak, seçilmiş kişilerden [oluşuyor]. (...) Fransız hükûmeti Avrupa Parlamentosu üyelerinin [kararlarından] ötürü sorumlu tutulamaz” ifadelerini kullandı.

Le Figaro, 4 Şubat 2023

Le Figaro, (04.02.2023) “L’ambassadeur de France au Maroc prend ses distances avec une résolution du Parlement européen”. Erişim Adresi: <https://www.lefigaro.fr/flash-actu/l-ambassadeur-de-france-au-maroc-prend-ses-distances-avec-une-resolution-du-parlement-europeen-20230204>

Derleyen: Prof. Dr. Armağan GÖZKAMAN

12. SIRBİSTAN, AB ÜYELİĞİ İLE YETİNEREK ASKERÎ TARAFSIZLIĞINI KORUMAK İSTİYOR

Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksandar Vuciç, ülkesinin Avrupa Birliği’ne (AB) üyelik ve entegrasyon sürecinden geçmekte olduğunu ancak NATO’ya katılmak istemediğini bildirdi. Cumhurbaşkanı Vuciç bu sözleri, Kosova sorununun çözümü için Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve AB tarafından desteklenen Fransız-Alman Planı’nın Sırbistan Meclisinin özel oturumunda kapsamlı bir şekilde tartışıldığı sırada sarf etti.

Sırbistan’ın askerî tarafsızlığını korumak ve güçlendirmek istediğini vurgulayan Vuciç, bu bağlamda AB’ye dâhil olmak ile NATO’ya girmek arasında büyük bir fark var olduğunu belirtti.

Anadolu Agency, 4 Şubat 2023

Anadolu Agency, (04.02.2023) “Serbia does not want to join NATO: President”. Erişim Adresi: <https://www.aa.com.tr/en/europe/serbia-does-not-want-to-join-nato-president/2805863>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

13. KIEV'İN BASKISINA RAĞMEN UKRAYNA'NIN AB ÜYELİĞİ İÇİN KESİN BİR ZAMAN ÇİZELGESİ YOK

Ukrayna'nın başkenti Kiev'de düzenlenen AB-Ukrayna zirvesinde Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy, "Hedef, müzakerelere bu yıl başlamak. Bu sadece bir amaç değil; büyük, ezici bir hedef." dedi. Buna karşılık Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ise Ukrayna'nın Avrupa Birliği'ne (AB) ne zaman katılabileceğine ilişkin kesin bir zaman çizelgesi olmadığını söyledi. Bu bakımdan Birliğe katılım sürecinin liyakate dayalı olduğunu belirten von der Leyen, aday devletlerin ulaşması gereken hedefler olduğunu vurguladı.

China Global Television Network (CGTN), 4 Şubat 2023

CGTN, (04.02.2023) "EU: No rigid timeline for Ukraine membership despite Kyiv pressure". Erişim Adresi: <https://newseu.cgtn.com/news/2023-02-04/EU-No-rigid-timeline-for-Ukraine-membership-despite-Kyiv-pressure-1h8kQ2NFI8o/index.html>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

14. AB'NİN RUS RAFİNE PETROL ÜRÜNLERİNE YÖNELİK AMBARGOSU YÜRÜRLÜĞE GİRDİ

Avrupa Birliği, G7 ile eşgüdüm içerisinde, Rus petrol ürünlerini hedef alan ikinci bir yaptırım dalgası başlattı. Aralık ayında Rus ham petrolü ithalatını durduran AB, artık bu ülkeden rafine edilmiş petrol ürünlerini de almayacak. Büyük oranda dizeli kapsayan bu düzenleme kapsamında yasaklanan ürünler arasında kerosen, sıvı yakıt (fuel-oil) ve mazot da yer almakta.

Bu yaptırım, AB ülkelerinin petrol ürünleriyle (özellikle dizel ile) ilgili olarak Rusya'ya yüksek oranda bağımlı olmalarından ötürü özel bir anlama sahip. AB, Ukrayna'daki "özel askeri operasyona" tepki olarak, Rusya'dan gerçekleştirdiği ithalatı önemli ölçüde azaltmıştı. Buna rağmen, AB'nin dizel yakıt dışalımında Rusya'nın oranı halen dörtte bir gibi bir orana sahip. Bu oran mazotta daha da yüksek: Her gün yaklaşık olarak 6,4 milyon varil mazot tüketen AB'nin kendi rafinerilerindeki üretim 5 milyon varil civarında. Ortaya çıkan açığın kapatılması için ithal edilen mazotun yaklaşık olarak yarısını Rusya sağlıyor.

AB'nin -ambargo öncesinde rezervlerini yeterince arttırmış olduğu için- söz konusu petrol ürünlerine büyük oranda bağımlı olan sektörleri koruyabileceğine dair iyimser tahminler mevcut. Ancak, ambargo nedeniyle Rus petrol ürünlerinin ihracatında görülecek kısmi azalma, Birlik üyesi ülkelerini de olumsuz etkileyecek genel bir fiyat artışına neden olabilir.

Le Monde, 5 Şubat 2023

Marjorie Cessac & Philippe Jacqué, (05.02.2023) "Guerre en Ukraine : pour affaiblir Poutine, l'Europe bannit le diesel russe", Le Monde. Erişim Adresi: https://www.lemonde.fr/economie/article/2023/02/05/1-union-europeenne-bannit-les-produits-petroliers-russes-dont-le-diesel_6160596_3234.html

Derleyen: Prof. Dr. Armağan GÖZKAMAN

15. GÜRCİSTAN'DAN ÜYELİK AÇIKLAMASI

Avrupa Birliği'ne üyelik yolunda ilerleyen Gürcistan'dan üyelik sürecine ilişkin bir açıklama geldi. Gürcistan Dışışleri Bakanı Ilia Darchiashvili, Birliğe tam üye olmanın çok zor ve zaman alan bir süreç olduğunu belirterek; ülkenin bu sürecin son aşamasına geldiğini ilan etti. Gürcistan'ın Avrupalı ortaklarının üyeliğin tamamlanması noktasında siyasi bir söz verdiğini de kamuoyuyla paylaşan Dışışleri Bakanı; üyelik müzakerelerinde Avrupa Komisyonunun yeni bir aşama kaydedilmesi için gerekli tavsiyeleri vereceğine inandığını da sözlerine ekledi.

Agenda, 5 Şubat 2023

Agenda, (05.02.2023) "FM: Georgia, entering final phase of EU accession, will inevitably become full member of Union". Erişim adresi: <https://agenda.ge/en/news/2023/468>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS